

SERBOKROATISTIKA

Serbokroatistika má na filosofické fakultě své počátky již v době meziválečné. Prvním externím lektorem srbocharvátštiny (již od r. 1921) byl Artur Kallus z Uherského Hradiště, po druhé světové válce potom *Jaroslav Tomek*, profesor a později ředitel obchodní akademie (VHS), který jistou dobu byl také prvním tajemníkem československého velvyslanectví v Bělehradě a pak československým velvyslancem v Libanonu. Od roku 1952 do r. 1956 vedl externě (později, od r. 1956 interně) lektorské kursy srbocharvátštiny dr. Miroslav Chleborád a od roku 1968 je vede dr. Ivan Dorovský a dr. Vladimír Šaur. Miroslav Chleborád působil od r. 1968 do začátku r. 1973 na universitě v Bělehradě jako lektor češtiny.

Zájem o srbocharvátštinu podporovala už v době meziválečné také velká pozornost, kterou ve svých přednáškách a seminářích věnoval jihoslovanským jazykům prof. *Bohuslav Havránek*. Česko-jihoslovanskými jazykovými kontakty se obíral v několika speciálních studiích (např. Vliv spisovné češtiny na spisovné jazyky jihoslovanské, 1940; Expanze spisovné češtiny od 14. do 16. století, 1939; Staročeská literatura v hlaholském písemnictví charvátském, 1939).

Po druhé světové válce až do roku 1960 se na filosofické fakultě konaly jenom lektorské kursy a některé volné přednášky z oblastí serbokroatistiky. V roce 1960, kdy se na fakultě vyskytlo několik vážných zájemců z řad posluchačů bohemistiky a rusistiky, bylo při tehdejší katedře slavistiky a indoevropského jazykozpytu otevřeno studium srbocharvátštiny jako fakultativního (třetího) slavistického oboru. Úvod do dějin a kultury Srbů a Charvátů přednášel prof. Josef Kabrda (po jeho předčasné smrti r. 1968 doc. Josef Kolejka a Ivan Dorovský), normativní mluvnici srbocharvátskou prof. Milan Jelínek a Miroslav Chleborád, lektoráty, semináře a překladatelská cvičení vedl Miroslav Chleborád a Ivan Dorovský, později také Vladimír Šaur.

Od r. 1968 zřídilo se v Brně pro všechny posluchače oboru slovanský jazyk a literatura širší slavistické studium, které ukládalo všem posluchačům prvního ročníku, aby si vedle bohemistiky a rusistiky zapsali ještě jeden další slavistický obor podle vlastního výběru (serbokroatistiku, bulharistiku nebo polonistiku). V druhém ročníku pak mohli tito posluchači studovat dále všechny tři slavistické obory, pokud měli vyhovující prospěch a zájem o zvolený třetí obor, nebo mohli studovat jenom obory dva – podle své volby a souhlasu děkanátu. Třem posluchačkám 2. ročníku bylo v roce 1969 na jejich žádost povoleno studium kombinace čeština – srbocharvátština, takže od tohoto roku zavádí se v Brně studium srbocharvátštiny jako průvodního (nediplomového) oboru. Rozsah a osnovy přednášek a cvičení ze srbocharvátštiny byly přizpůsobeny osnovám pražským. K dosavadním přednáškám a cvičením byl přidán úvod do slavistiky a staroslověnštiny a vývoj srbocharvátského jazyka (doc. Radoslav Večerka), srovnávací etnografie a folkloristika (prof. Richard Jeřábek), srbocharvátská stylistika a přehled jihoslovanské dialektologie (Vladimír Šaur).

Ivan Dorovský
Jiří Krystýnek